

El 'nou' Antich

El debat de política general de les Balears certificà el lideratge de Francesc Antich, però d'un Antich molt diferent del de 1999.

El nou Antich es mostrà segur de si mateix i en cerca del centre polític.

A desgrat d'ésser un debat que es feia només quatre mesos després de la constitució del govern, serví d'alguna cosa. Per a constatar la consolidació dels dos principals líders polítics de les Illes: el president del govern, Francesc Antich, i la líder opositora, i del PP, Rosa Estaràs.

El 'nou' Antich. Va ser molt diferent de qualsevol debat dels que s'havien fet durant els anys del pacte de progrés (1999-2003). Aleshores Antich era un president que aparentava ésser feble i, de fet, ho era. Fins i tot els seus aliats s'erigien sovint en més oposició que no el PP. L'espectacle arribava al punt que, als grans debats, hi intervenien membres del govern com a portaveus parlamentaris per marcar distàncies amb el president. La setmana passada no va passar res de tot això. El president va fer de president. Tots els grups aliats del PSOE assumiren a la pràctica un paper molt secundari amb relació a Antich. Ell va ser el president i exercí el càrrec. El nou Antich traspuà confiança en ell mateix. Tot plegat contrasta molt amb l'Antich de 1999. Abans era dèbil i, conscientment o inconscientment, mai no es referia en primera persona a les accions del govern. Ara sí. Ara les personalitza, amb valentia i amb decisió. Fins i tot les més dures de prendre. Com la de continuar les obres de l'hospital de referència a So n'Espases, que li ha valgut crítiques de pertot. Doncs bé, així ho resumí al debat: "Vaig dir que aturaria les obres, i les vaig aturar; vaig dir que l'aturada serviria per a estudiar i analitzar alternatives i les vaig analitzar; i vaig dir que després prendria una decisió i la vaig prendre."

Les intervencions del president del govern –tant la del discurs que obrí el debat com les posteriors per a respondre als grups parlamentaris– mostraren el nou Antich constantment. Per exemple, entre 1999 i 2003 el president parlava sempre d'identitat i de llengua com a eix definidor del país. La setmana passada gairebé ni en parlà, d'aquests temes. Si bé és ver que digué que "jo continuu pensant el mateix de sempre", el fet és que ara s'ocupa d'algunes altres prioritats: en el discurs el català i la identitat ocu-

paren 7 línies de les 540, un 1,2% de l'espai. Per una altra banda, l'Antich de 1999-2003 sovint parlava de les necessitats dels treballadors i poques vegades de les dels empresaris. Tanmateix, ara lloa els empresaris amb un afany desconegut. Mostrà orgull perquè "les Balears tenen 88 empresaris per cada 1.000 habitants, l'índex més alt de l'estat, fins i tot més alt que Catalunya, que en té 82". Són paraules que haurien estat impossibles abans, i les Illes ja eren líders en aquest rànquing. Ara, les estretes relacions amb els empresaris són un objectiu estratègic, per a Antich i per al PSOE. Ja es pogué copsar el viratge a principi d'any, quan anuncià que si governava no imposaria novament la famosa ecotaxa, la seva gran bandera de la primera presidència, que fou atacada per la cúpula empresarial i el PP. Tingué problemes interns, per la renúncia a aquest impost. Però es mantingué ferm. Era la primera passa per a acostar-se als empresaris. Sovintejaren, els mesos abans de les eleccions, els dinars, els sopars i les reunions d'Antich amb grans empresaris, moltes vegades acompanyat del seu amic –i ara conseller d'Economia– Carles Manera. I aquesta estratègia s'ha intensificat aquests mesos de presidència. L'objectiu és doble. Per una banda, i de manera més visible, assolir bones relacions amb els empresaris de referència, sobretot els més potents de la construcció i de l'hoteleria, per evitar avinenteses d'erosió. Per una altra, cerca, mitjançant aquesta sintonia, que el PP resti aïllat dels qui foren el seus gran aliats en el passat, amb la intenció que el PSOE ocupi un espai més centrat. Privadament, dirigents socialistes han confirmat a aquest setmanari l'estratègia esmentada. Però a més, de manera implícita, Antich mateix la reconegué en públic durant el debat. Va ser quan responia la intervenció d'Estaràs. En un moment determinat es mostrà orgullós de la bona relació que "tenc amb els empresaris, que tots em reben amb cordialitat i, sobretot, amb coincidència de punts de vista". A la bancada del PP s'aixecaren sorolls de desaprovació i alguna veu irònicament crítica. I Antich replicà, somrient: "Ja veig

El PP de Rosa Estaràs

No li era fàcil. La dirigent conservadora Rosa Estaràs s'enfrontava al seu baptisme de foc com a aspirant a líder del PP. Fins ara havia estat sempre la número dos. Mai no havia volgut fer la passa –i n'havia tingudes oportunitats– d'encapçalar el partit. Per ventura per caràcter o perquè era conscient de les seves limitacions, sempre havia fugit de la primera posició. Així ho féu ara fa dotze anys, quan Gabriel Canellas va haver de dimitir pel cas Túnel de Sóller. Aleshores Estaràs fou nomenada per Canellas per substituir-lo. A desgrat d'ésser molt jove, tenia davant una oportunitat d'or. No volgué aprofitar-la. Posteriorment s'aferrà a Jaume Matas com a lleial col·laboradora, sense fer mai ni un sol gest que es pogués interpretar com a voluntat d'ésser-ne l'hereva. Tanmateix, quan Matas guanyà per majoria absoluta les eleccions de 2003 tots els rumors anunciaven que, si Mariano Rajoy esdevenia president espanyol el 2004, el president illenc seria nomenat ministre i, aleshores, la vice-presidenta Estaràs es convertiria en presidenta balear. Tanmateix, ella no tan sols no volgué dir-ne mai ni un mot, sinó que s'enfadava si algú li presentava la qüestió. El seu paper, en què sempre s'havia sentit còmoda, era de número dos.

Diuen, alguns dels qui la coneixen, que és una dona de gran capacitat de feina i que té un cervell prodigiós per a memoritzar, però que tanmateix li manca tant el sentit de la improvisació com el de la profunditat política que s'espera d'un líder. Potser sí, però el fet és que al debat de política general de la setmana passada demostrà tenir prou pes. Féu una passa cabdal en la seva carrera. Deixà d'ésser l'eterna número 2 per convertir-se en número 1 del PP illenc. Ho era formalment des de l'estiu passat, però necessitava passar aquesta prova per a consolidar-se davant la seva parròquia. I ho aconseguí. Quan Matas fugí, al juny, la nomenà *coordinadora* –un càrrec nou– del PP. Les revoltes internes aconsellaren a la direcció estatal de nomenar-la presidenta per acabar la interinitat originada per la fugida del líder. Formalment, el consell balear de direcció política votà per unanimitat el nomenament. Tanmateix, era quelcom forçat per la central i Estaràs no s'havia guanyat el càrrec, a ulls de molts dels seus companys. La bona intervenció que va fer al debat de la setmana passada aixecà l'ànim entre les files pròpies. S'hi mostrà segura, dura amb Antich en el fons però elegant en les formes, en absolut radical, estengué la mà a Antich per als grans pactes i representà a la perfecció el paper de líder de l'oposició. Matas "és el passat", digué. Cert, ella és el present del PP balear.

Rosa Estaràs assolí el lideratge de fet del seu grup parlamentari i del PP balear.

Biel Barceló, líder del Bloc, acusà el PP d'haver deixat un llegat desastrós al govern actual.

que es preocupen perquè els empresaris em reben bé; doncs si jo fos de vostès em preocuparia encara molt més, molt més...”

Deixant de banda el tomb cap al centre polític, Antich s'arreglerà totalment amb les polítiques de referència de Zapatero. Especialment, pel que fa a l'habitatge i a la política social. “La política social és la important i transversal al meu govern”, afirmà. L'habitatge és l'altra gran prioritat. Per això anuncià que “fer habitatges a preu taxat, no només socials sinó també per a la classe mitjana, molta de la qual tampoc no pot fer front als preus actuals, és una prioritat irrenunciable”. Quant a això, negocia amb els principals promotors immobiliaris –que tenen comprada gairebé tota la corona de terreny rústic que envolta Palma– de fer canvis urbanístics i permetre d'edificar habitatges en aquest terreny: un 50% destinats a promoció social a preu taxat i un 50% per al mercat lliure. Una iniciativa que ha despertat la crítica del GOB i del Bloc, però que el president, en conversa amb aquest setmanari fa tres setmanes, confirmà que duria endavant passi que passi.

Estaràs, nova líder. La nova líder del PP –vegeu quadre– sorprengué pel to educat, respectuós i moderat. No dubtà a criticar Antich, “un president estàtua que necessita permís dels seus socis radicals per a tot”. L'acusà d'ésser “feble” i “incapaç” d'encapçalar el govern “hexapartit”. Però ho féu d'una forma molt menys crispada que al debat d'investidura. No féu servir artilleria de calibre gruixat. I ho hauria pogut fer. Per exemple, el portaveu d'UM –soci principal d'Antich, Bartomeu Vicens– és investigat per la justícia per un cas de presumpta corrupció, i també travessa el mateix tràngol el PSOE d'Eivissa. Tanmateix, ni un mot d'aquests casos. Per ventura perquè Antich tampoc no havia parlat de la corrupció que ha afectat el PP. Així doncs, el gran eix de polèmica política durant el darrer any de la passada legislatura, la corrupció, no va merèixer al debat ni una sola paraula. Mostra que l'enfrontament d'Estaràs amb Antich fou suau. La conservadora sabé aprofitar el còmode debat per assumir el paper de líder del seu grup parlamentari, de l'oposició i del partit.

Els partits minoritaris. UM, a través del seu portaveu Bartomeu Vicens,

mostrà cara amable cap a Antich. El pacte PSOE-UM és el bessó de l'acord de govern i, mentre no hi hagi tensions entre aquests dos partits, tot anirà d'allò més bé. Antich ho sap i s'hi mostra còmode perquè té el suport dels nacionalistes assegurat. En aquest context, la intervenció de Vicens no podia ésser sinó amable. I ho fou. Reclamà al president “més sòl per a construir”, la qual cosa coincideix amb les intencions d'Antich, i no improvisar les mesures de protecció territorial: “S'ha de ser rigorós i prudent.” A més, instà el president a “saber aprofitar la sintonia amb el govern central per millorar el finançament”. Una intervenció, en fi, refinada.

Des del Bloc, el portaveu, Biel Barceló –que és el secretari general del PSM– centrà la intervenció a assotar el PP pel llegat que ha deixat al govern actual. A més, instà Antich a assolir un bon finançament per “posar fi a l'espoli fiscal que patim les Balears”. Amb un to de respecte institucional cap al president, l'advertí de la necessitat de no “permetre més decepcions” com la de So n'Espases. Però el fet és que no féu sang de la qüestió. En el paper de líder del Bloc assumí com a pròpies totes les reivindicacions bàsiques de la coalició. Així, demanà al president més implicació a favor de mesures per a impulsar l'ús social del català, per a preservar amb més cura el territori i per a fer front a les necessitats dels menys afavorits econòmicament. Va fer un discurs de profunditat política i ideològica, en sintonia amb l'essència del Bloc, i aconseguí la imatge de líder de tots els partits que conformen l'aliança, la qual cosa no era fàcil.

El grup mixt es repartí el temps d'intervenció entre els tres membres. Les diputades d'Eivissa pel Canvi, Marian Suárez i Esperança Marí, enquadrades en la majoria de centre-esquerra, demanaren més bon finançament i més protecció del territori i del català, mentre que el diputat de l'Agrupació Independent Popular de Formentera (AIPF), Josep Mayans –que s'alinea amb el PP–, criticà el president i tot el govern per poca preocupació cap a la seva illa.

Miquel Payeras